

BORÅS STAD

Årsredovisning 2023

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Grunduppdraget	3
2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser	3
2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget	4
2.3 Verksamhetsmått	5
2.4 Jämställdhetsperspektivet	6
3 Uppdrag och indikatorer som rapporteras till Kommunfullmäktige och Nämnd	7
3.1 Kommunfullmäktige	7
4 Samarbetsuppdrag	7
5 Resurser	8
5.1 Nämndens verksamhet 1.....	8
6 Arbetsgivarpolitik	19

1 Inledning

Nämndens uppgift 2023

Individ- och familjeomsorgsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom individ och familjeomsorgens delområde barn och familj, vuxna samt för ensamkommande barn. Nämnden har ett kommunövergripande samordningsansvar vad avser boendesituationen för människor som är socialt utsatta eller långt ifrån den ordinarie bostadsmarknaden. Utöver detta har nämnden ett samordningsansvar för barn i riskzon.

Verksamhet och ekonomi år 2023

En ökning av omfattningen av köpt vård har påverkat nämndens ekonomi. Det har berott på ökade behov samt svårighet att rekrytera egna familjehem till barn som behövt placeras. Delvis har det också under 2023 funnits kapacitetsproblem i vår egen organisation när det gäller att färdigställa utredningar av familjehem. Detta har lett till att barn behövt placeras på HVB eller att barn inte har kunnat flytta från HVB till familjehem när de varit redo för detta. Kostnaden ökar även eftersom såväl SiS som HVB-hem har höjt sitt pris för att ta emot särskilt vårdkrävande barn och ungdomar. En handlingsplan har upprättats under året för att förbättra kvaliteten för de vi placerar och minska kostnaderna. Ett fokus i handlingsplanen är att minska placeringstiderna

Svårigheterna att rekrytera socionomer till myndighet barn och unga har lett till att nämnden har behövt anlita konsulter för att fullgöra arbetsuppgifter och hålla rättssäkerheten. Det är en kostsam lösning som påverkar nämndens ekonomi negativt. Som åtgärd har nämnden fortsatt vässa vår kompetensförsörjningsplan och handlingsplan med olika aktiviteter för att rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare. Under perioden har ett fåtal medarbetare valt att lämna verksamheten. Flera nyrekryteringar har genomförts men inte i önskvärd omfattning. Antalet vakanser har dock minskat och även behovet av konsulter som kunnat minska något under hösten 2023.

Antalet orosanmälningar och antalet barn som aktualiseras till nämnden har fortsatt att stiga under året. Under 2023 aktualiserades 2 774 unika barn och unga i åldern 0-20 år.

Andelen som aktualiseras ökar också till 9,8 % jämfört med 9,1 % 2022.

Under 2022 aktualiserades 2594, 2519 år 2021, 2319 år 2020 och 1842 år 2017 vilket är det år denna nämnd bildades.

2 Grunduppdraget

2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser

Individ- och familjeomsorgsnämndens grunduppdrag är att fullgöra kommunens uppgifter inom Individ- och familjeomsorgens delområde barn och unga och vuxna samt för ensamkommande barn.

Nämnden har även ett kommunövergripande samordningsansvar vad avser boendesituationen för människor som är socialt utsatta och långt ifrån den ordinarie bostadsmarknaden. Programmet mot hemlöshet beskriver en del av nämndens uppdrag inom detta område.

Nämnden har två av Kommunfullmäktiges fastställda samarbetsuppdrag. Ett särskilt samarbetsuppdrag för barn och unga i riskzon samt ett särskilt samarbetsuppdrag för boendeprocessens sociala frågor.

Nämnden fullgör sitt grunduppdrag genom att medverka med socialrådgivarkompetens i familjecentralerna.

Ett aktuellt och viktigt uppdrag är avhopparverksamheten som stödjer personer att bryta med

kriminella nätverk. Nämnden bedriver ett Mobilt team för unga 13-20 år med missbruk och /eller normbrytande problematik. Ytterligare verksamheter som nämnden ansvarar för är Mini-Maria och Barnahus som drivs i samarbete med region och sjuhäradskommuner.

Relationsvårdsenheten med uppdragen Hederssamordning, hedersvåld och förtryck har sedan januari 2023 ingått i grunduppdraget. Programmet mot hedersrelaterat våld och förtryck anger betydande uppgifter för nämndens verksamhet. Under 2023 har ett Resurscentra mot hedersrelaterat våld startat i samverkan med kommunerna i Sjuhärad.

Verksamheterna har under ett antal år arbetat utifrån ett systemteoretiskt förhållningssätt med utbildning till all personal. Arbetet har fortsatt och Boråsmodellen har införts inom de verksamheter som arbetar med myndighetsutövning för barn och unga. Modellen innebär ett nytt sätt att organisera medarbetarna i team samt strukturera handläggnings-processerna. Arbetsmetodiken Signs of Safety har även införts, vilket kommer att spridas till fler verksamheter.

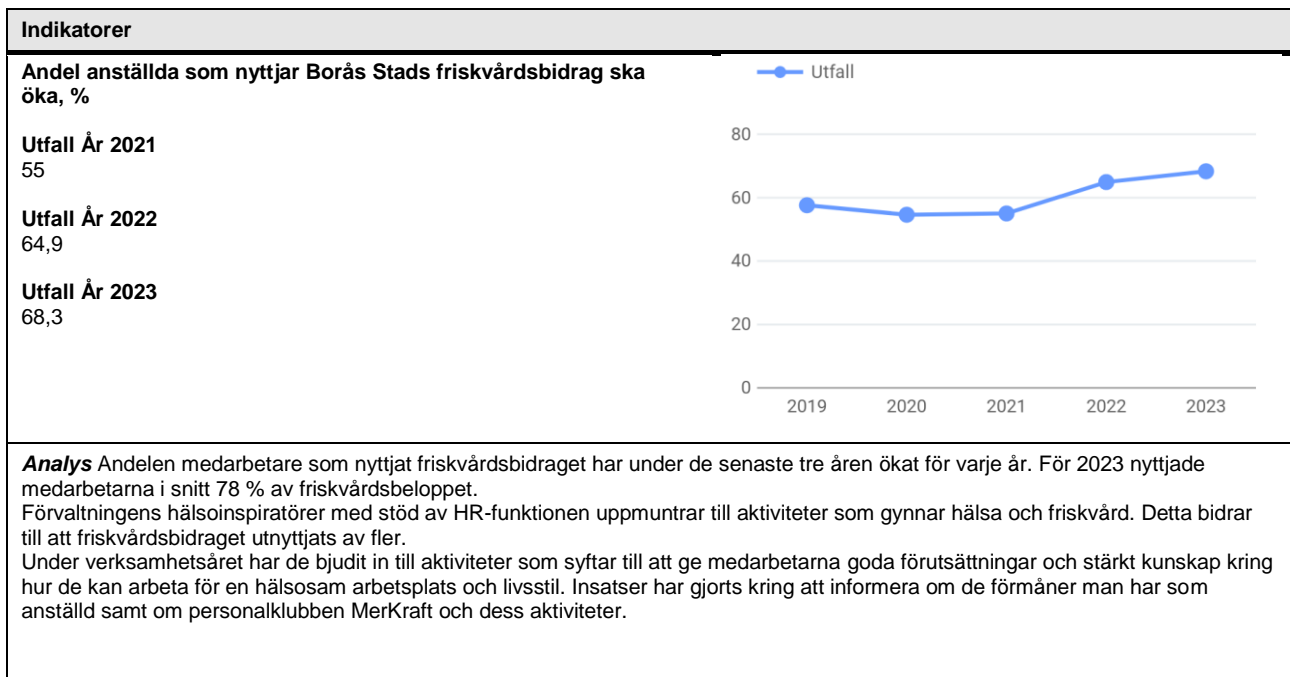
Under 2023 har behovet av familjehemsvård ökat samtidigt som det är svårt att rekrytera familjehem. Genom det nya arbetssättet har nämnden strävat att ytterligare involvera barns nätverk för att möjliggöra placeringar i den enskildes nätverk. En utvecklingsplan för att ytterligare stärka familjehemsvården har tagits fram. Utvecklingsplanen har varit nödvändig utifrån förändrade förutsättningar och ökade behov av att placera barn och unga i annat hem än det egna hemmet.

Nämnden har under hösten 2023 samlat resurser, enheter och verksamheter som riktar sig till åldersgruppen 13-23 med en normbrytande och missbruksproblematik. Den nya samlade resursen benämns Ungdomscentrum. Verksamheten bidrar till att effektivare uppfylla grunduppdraget mot målgruppen. Här finns även pågående förberedelser för att införa nya evidensbaserade insatser.

Behoven för de med missbruk har under senare år förändrats mot mer blandmissbruk och även betydligt mer psykisk ohälsa. Nämnden har arbetat med att utveckla samarbetet med Vuxenpsykiatri, Primärvård och övrig sjukvård. En översyn har påbörjats av de olika boendeformer nämnden har för vuxna med särskilda behov.

2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget

Indikatorer	
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 8</p> <p>Utfall År 2022 8,1</p> <p>Utfall År 2023 8,1</p>	
<p>Analys Nämndens sjukfrånvarotal har legat på jämförbara nivåer under de senaste tre åren. I samband med tertialdialog med nämndens chefer så följts enheternas arbetsinsatser kopplat till minskning av sjukfrånvaron. HR-funktionen arbetar nära cheferna i rehabiliteringsärenden och utbildar i rehabiliteringsprocessen. Flera långtidssjukskrivna medarbetare har kommit tillbaka i arbete under 2023. Fortsatt är fokus framåt att arbeta med tidiga insatser på individ- och organisationsnivå, att erbjuda en bra fysisk arbetsmiljö, att utveckla specialistkompetens och metodstöd samt handledning. Under 2024 kommer nämnden att arbeta med uppföljning utifrån resultatet på medarbetarenkäten genomförd hösten 2023.</p>	

2.3 Verksamhetsmätt

2.3.1 Individ- och familjeomsorg.

2.3.1.1 Barn och ungdom 0-20 år

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal aktualiserade barn och ungdomar	2 519	2 594	2 600	2 774
Andel aktualiserade av totala antalet 0-20-åringar, %	8,9	9,1	8,9	9,8
Antal barn och unga med heldygnsinsatser	259	248	230	288
<p>Kommentar: Måttet avser unika barn som någon gång under året varit placerade utom hemmet. Detta innefattar HVB, SiS, familjehem, vårdnadsöverflyttade som bostad i familjehem. Antalet unika barn i åldersgruppen 0-12 år som behövde placering utom hemmet ökade markant 2023. Detta har inverkat på ökningen av unika placeringar. Det finns en ökning inom samtliga områden såsom placerade i familjehem, HVB 0-12 år, HVB 13-20 år och vårdnadsöverflyttade. Budgetmålet är en uppskattning och bedömning av förväntat utfall för kommande år.</p>				
Antal barn och unga med öppenvårdsinsatser	536	520	550	534
<p>Kommentar: Måttet avser biståndsbeviljade öppenvårdsinsatser. Måtten avser unika barn som någon gång under året har en insats. Under 2023 har antalet öppenvårdsinsatser utan biståndsbedömning ökat. Bland annat har verksamheten Integrerat team haft fler personer i sin verksamhet och socialrådgivare på mötesplatserna har även på samma sätt mött fler än under 2022 då verksamheten startade. 180 familjer har varit aktuella för insatser via Origo som inte är biståndsbedömt, vilket är en ökning från 2022.</p>				
Antal ensamkommande barn med hedygnsinsatser	10	14	8	

2.3.1.2 Vuxen

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal aktualiserade personer mellan 21-64 år	557	599	600	635
Andel aktualiserade av totala antalet personer mellan 21-64 år (%)	0,9	0,9	0,7	1
Antal vuxna personer över 20 år med heldygnsinsatser	112	130	105	130
Antal vuxna personer över 20 år med öppenvårdsinsatser	189	207	200	202

2.4 Jämställdhetsperspektivet

Jämställdhetsperspektivet

Jämställdhetsperspektivet är en viktig aspekt inom socialtjänsten, då det handlar om att främja jämställdhet mellan kvinnor och män och att motverka diskriminering på grund av kön eller könsidentitet. Enligt socialtjänstlagen ska socialtjänsten bidra till att kvinnor och män får samma möjligheter och att de skyddas mot våld och andra kränkningar.

Verksamheten följer viss könsuppdelad statistik där märks att fler pojkar än flickor aktualiseras till Individ- och familjeomsorgsförvaltningen (Fördelning 55 % pojkar 45% flickor 0-20 år). En fördelning som varit liknande under ett antal år.

Individ- och familjeomsorgsnämnden har sedan tidigare satt upp mål för arbetet med jämställdhetsintegrering i förvaltningen för att öka medvetenheten om jämställdhet och normkritik. Ett nytt material är framtaget under 2023 för att kunna använda på arbetsplatsträffar.

Relationsvårdsenheten, Mikamottagningen och Hederssamordningen tillhör IFO sedan årsskiftet 2022/2023. En handbok för medarbetare i Borås stad mot hedersrelaterat våld och förtryck – Våga fråga har tagits fram utifrån ett KF beslut. Målgruppen är medarbetare inom socialtjänst, skola och fritid- och folkhälsa. Handboken har uppdaterats under 2023. Arbetet pågår med implementering av handboken i stadens olika verksamheter.

Individ och familjeomsorgen har under 2023 samverkat med övriga kommuner i Sjuhärad och med Regionen bland annat kring kvinnojourer utifrån kommande förändringar i lagstiftningen för att säkerställa att verksamheterna är anpassad efter de behov som finns.

3 Uppdrag och indikatorer som rapporteras till Kommunfullmäktige och Nämnd

3.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2023	Kommentar/Analys
Borås Stad ska fortsätta stötta Borås kvinno- och tjejjour, och tillsammans med jouten undersöka intresse och möjlighet att inrätta ett föreningsdrivet kvinnohus i kampen mot våld i nära relationer.	 Genomfört	Två utredning har genomförts dels kring kvinnojourer i Sjuhärad och dels kring kvinnohus. Utredningen kring kvinnohus presenterades för Individ- och familjeomsorgsnämnden i oktober. Utredningen gjordes i samverkan med Kvinnojouren och föreningar i civilsamhället. I utredningen visades att det fanns flera pågående lagförändringar som påverkar förutsättningarna för att starta ett kvinnohus och att Borås stad behövde invänta detta samt följderna av detta innan frågan om Kvinnohus åter kan aktualiseras. Det aktuella uppdraget får därför ses som genomfört och får väckas på nytt längre fram

4 Samarbetsuppdrag

Boendeprocessen

Individ- och familjeomsorgsnämnden har ett samordningsuppdrag kring boendeprocessen.

Nämnden har sedan det nya reglementet märkt en ökning av personer som vänder sig till nämnden utifrån boendebehov. Antalet verkställda beslut ökade under 2022 men har hamnat på en mer stabil nivå 2023. Nämnden följer och analyserar inflödet av frågor och ansökningar om boende. Nämnden har en inriktning att stärka sitt arbete utifrån modellen Bostad först och har ansökt och fått statsbidrag för detta ändamål. I detta arbete har en boendecoach rekryterats för att stödja arbetet med att få egen bostad.

Inom Socialt hållbart Borås, målområdet Boende och närmiljö finns effektmålet att "ingen ska vara hemlös i Borås".

Ett reviderat Program mot hemlöshet har antagits i KF och har kopplats till Socialt Hållbart Borås. Aktiviteter som ska ingå i en handlingsplan knutet till programmet håller på att tas fram.

Samarbetsuppdraget kring barn och unga i riskzon

Överenskommelsen mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om Samverkan för barns och ungas hälsa ligger till grund för samverkan mellan kommun och Region.

Närvårdssamverkan har olika forum för att bedriva samverkan. Närvårdssamverkan har haft ett fortsatt fokus på samordnad individuell planering, SIP. Individ- och familjeomsorgen har en viktig del i detta arbete och driver på utvecklingen och sprider kunskap om överenskommelsen och arbetet kring SIP. SAMSA har under 2023 varit det gemensamma digitala stödsystemet för SIP. Flera av socialtjänstens samverkansparter använder sig inte av SAMSA vilket har försvårat arbetet runt barn och unga. Inför 2024 finns en plan att införa ett nytt digitalt stödsystem, Samvy, en del i Regionens Millenium-projekt.

Inom Borås stad har mycket av arbetet med nämndens samarbetsuppdrag kanaliserats till Borås stads arbete med "Socialt hållbart Borås". Förvaltningen har representanter som deltagit i olika arbetsgrupper inom detta arbete. Underåret har det även genomförts en första gemensam presidiedialog som bla. adresserat gemensamma frågor utifrån barn och unga i riskzon.

Nämnden har inom ramen för Socialt hållbart Borås ett uppdrag att hålla ihop det Integrerade teamet som riktar sig till unga i åldern 13-16 som riskerar att hamna i normbrytande beteende och kriminalitet. Nämnden har också verksamhet med socialrådgivare på mötesplatserna, Norrby och Hässleholmen och som sker i samverkan. Finansiering av de kommunala delarna av verksamheterna har skett genom statsbidrag riktat till sociala insatser i socialt utsatta områden.

Ledningsfunktioner inom Individ- och familjeomsorgsförvaltningen och Grundskoleförvaltningen har sedan några år ett pågående arbete för att stärka samverkan. Samverkan under 2023 har resulterat i en samverkansrutin och en gemensam rutin för avvikelserapportering. I samverkansrutinen framgår det även att skolans verksamhetschefer ska bjuda in Individ- och familjeomsorgens enhetschefer för möten med skolans rektorer.

5 Resurser

5.1 Nämndens verksamhet 1

5.1.1 Resultat

5.1.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Statsbidrag	18 876	15 555	6 400	27 779	21 379
Avgifter och övriga intäkter	26 788	27 341	30 328	25 711	-4 617
Summa intäkter	45 664	42 897	36 728	53 490	16 762
Personal	-213 425	-230 285	-260 692	-261 419	-727
Lokaler	-23 179	-21 652	-23 359	-22 627	732
Material och tjänster	-154 918	-167 663	-168 291	-195 340	-27 049
Kapitalkostnader	-539	-484	-484	-484	0
Summa kostnader	-392 062	-420 083	-452 826	-479 870	-27 044
Buffert (endast i budget)	0	0	-4 202	0	4 202
Nettokostnader	-346 398	-377 186	-420 300	-426 380	-6 080
Kommunbidrag		327 622	420 300	350 615	
Resultat jämfört med kommunbidrag		-6 971	0	-7 524	
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat		0		0	
Godkända "öronmärkta" projekt		0		0	
Resultat jämfört med tillgängliga medel		0		0	
Ackumulerat resultat				0	

5.1.1.2 Resultatanalys

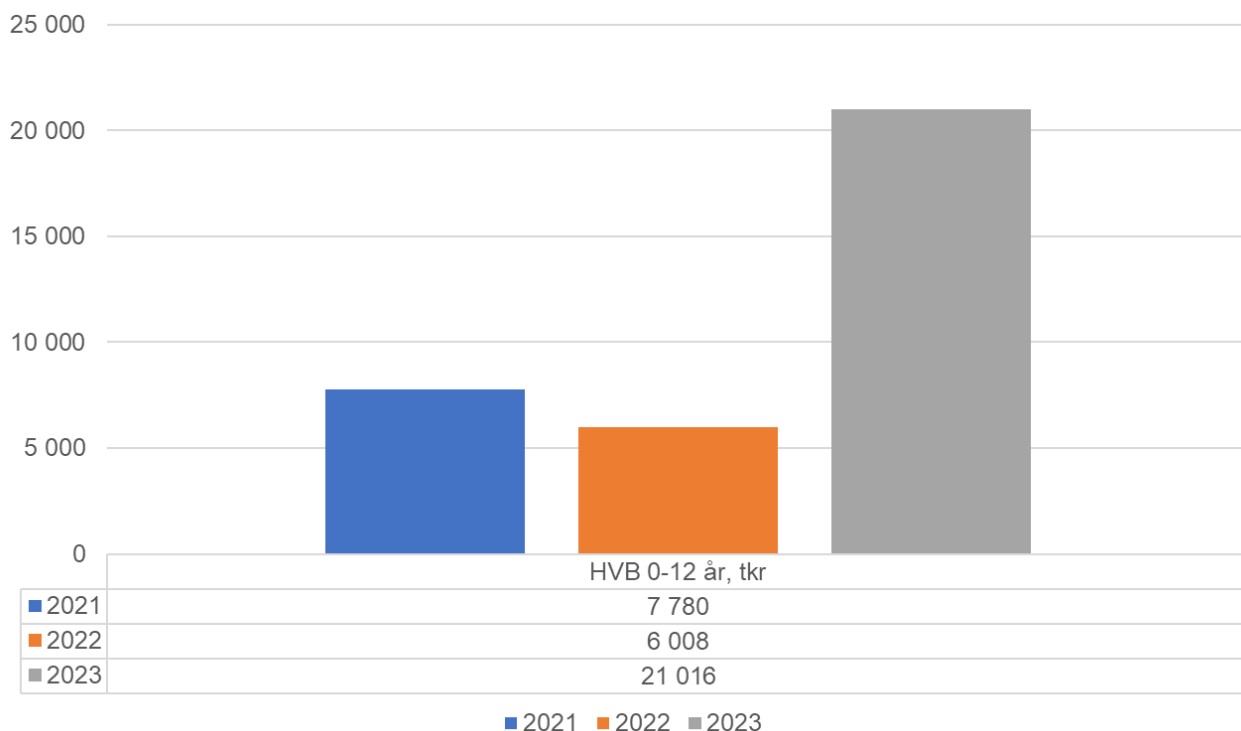
Ekonomiska förutsättningar 2023

Individ- och familjeomsorgsnämndens kommunbidrag för år 2023 var 420 300 tkr.

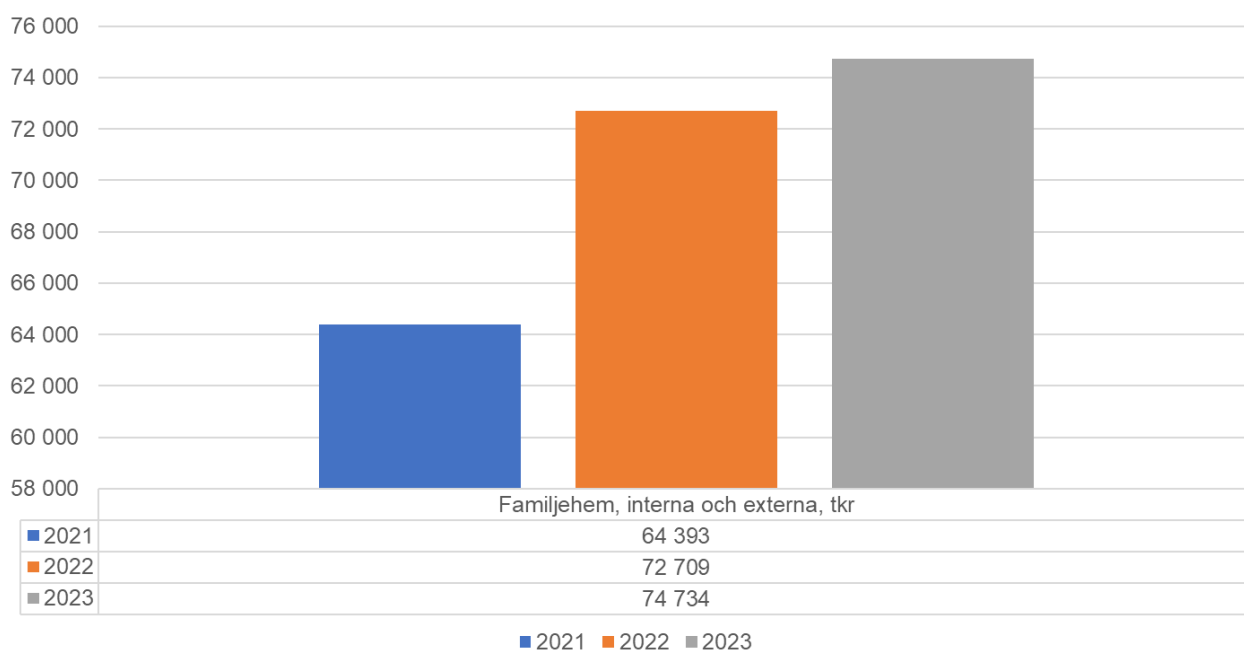
En buffert avsattes med 1 %, 4 202 tkr och reserverades för att täcka kostnader för vård utom hemmet.

Resultatet blev minus 6 080 tkr.

Kostnaderna för placeringar i Hem för vård eller boende (HVB) för åldersgruppen 0-12 år har märkbart ökat under 2023 på grund av svårigheter att hitta lämpliga jourhem och familjehem för barn som haft omfattande vårdbehov. Antalet aktualiseringar av barn har stadigt ökat under de senaste 5 åren. Lagändringar och uppmärksamhet kring våld i hemmet har bidragit till denna trend. Vårdbehoven har ofta varit kopplat till våld i hemmet vilket gjort att placering i HVB eller familjehem varit nödvändig. Antalet placeringar utifrån den bakgrunden har ökat. Gångproblematik har även till sin karaktär blivit tyngre och påverkat placeringsbehoven.

Antalet barn som placerats i familjehem har successivt ökat de senaste åren. Denna ökning, tillsammans med utmaningarna att rekrytera tillräckligt med egna jour- och familjehem för att möta det växande behovet, har lett till ökade kostnader för nämnden. I december 2022 och början av 2023 rekryterades ett antal nya egna familjehem varav flera nätverksplaceringar men ökningen har inte fortsatt under hösten.

Nämnden har under fem år haft stora underskott men trenden till 2023 visar på ett minskat underskott. Anpassningar, arbete med placeringar, arbetsmiljöinsatser och tillskjutna medel har bidragit till förändringen.

Detta är anledningen till att nämnden ansöker om att få hela underskottet avskrivet.

5.1.2 Verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Central administration					
Intäkt	2 866	4 242	480	2 951	2 471
Kostnad	-16 058	-16 719	-19 951	-22 384	-2 433
Nettokostnad	-13 192	-12 477	-19 471	-19 433	38
Politisk verksamhet					
Intäkt	0	1	0	2	2
Kostnad	-2 526	-1 856	-2 459	-2 296	163
Nettokostnad	-2 526	-1 855	-2 459	-2 294	165
Allmän IFO-verksamhet					
Intäkt	7 052	7 564	6 401	8 775	2 374
Kostnad	-86 512	-94 208	-109 874	-109 713	161
Nettokostnad	-79 460	-86 644	-103 473	-100 938	2 535
Barn- och ungdomsvård					
Intäkt	14 703	13 767	6 948	19 644	12 696
Kostnad	-170 575	-188 658	-183 202	-209 569	-26 367
Nettokostnad	-155 872	-174 891	-176 254	-189 925	-13 671
Vård av vuxna					
Intäkt	8 235	9 380	8 892	11 958	3 066
Kostnad	-103 766	-110 699	-123 333	-125 748	-2 415
Nettokostnad	-95 531	-101 319	-114 441	-113 790	651
Flyktingverksamhet					
Intäkt	12 808	7 943	6 594	10 294	3 700
Kostnad	-12 639	-7 943	-6 594	-10 294	-3 700
Nettokostnad	169	0	0	0	0
Övrig verksamhet					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	0	0	0	0
Nettokostnad	0	0	0	0	0
Buffert					
Kostnad	0	0	-4 202	0	4 202
Nettokostnad	0	0	-4 202	0	4 202
Totalt					
Intäkt	45 664	42 897	29 315	53 624	24 309
Kostnad	-392 076	-420 083	-449 615	-480 004	-30 389
Nettokostnad	-346 412	-377 186	-420 300	-426 380	-6 080

Individ-och familjeomsorgsnämnden gjorde ett underskott för år 2023 med 6 080 tkr.

En buffert avsattes med 1 %, 4 202 tkr och reserverades för att täcka kostnader för vård utom hemmet.

Både anpassningar som nämnden har gjort samt tillskjutna medel har bidragit att underskott blev mindre än prognostiserat.

Främsta anledningen till underskottet är köp av externt familjehemsvård, externa Hem för vård och boende (HVB) och övriga externa boenden inom vuxenområdet har ökat under 2023.

Individ- och familjeomsorgsnämnden ansöker om att få hela underskottet på 6 080 tkr avskrivet.

5.1.2.1 Central administration

Central administration består av Förvaltningsledning, Kvalitet och utvecklingsfunktion, Ekonomifunktion, HR-funktion samt övrig stödverksamhet. Den centrala administrationen arbetar tillsammans med verksamheten med ständiga förbättringar. I handlingsplanen utifrån befarat budgetunderskott fick förvaltningen ett uppdrag att se över effektivisering inom en centrala administrationen vilket resulterade i att en årsarbetare verksamhetsutvecklare har hållits vakant .

Nämnden har på samma sätt som de senaste åren köpt tjänster, stödfunktion Ekonomi från Arbetslivsnämnden. Detta omfattar ekonomichef, ekonom och ekonomiadministration. Inför 2024 rekryterades en Controller som till 50% är verksamhetsstöd direkt riktat till Barn- och Familjecentrum, Ungdomscentrum och IFO Vuxens enheter.

5.1.2.2 Politisk verksamhet

Politisk verksamhet består av kostnader för Individ- och familjeomsorgsnämnden samt 100 % nämndsekreterare.

5.1.2.3 Allmän IFO-verksamhet

Allmän IFO verksamhet

Verksamheten gör ett plusresultat på 2 535 tkr. Allmän IFO- verksamhet utgörs av medarbetare inom administration, handläggning och utredning. Plusresultatet beror på vakanser inom olika delar av förvaltningen. Myndighetsutövning inom Barn- och unga har haft en fortsatt utmanande bemanningssituation. Under året har det som mest varit tjugo vakanser. I genomsnitt har tio konsulter anlåtats för utredning av barn och unga 0 -20 år och två konsulter har även under en kort period funnits inom Familjehemsverksamheten. Konsulternas antal minskade under hösten 2023 och var vid ingången av 2024 sju till antalet.

HR-funktionen genomför avgångssamtal för att få en samlad bild av orsakerna till avslut och de saker som upplevts som positiva. Sammanställningen av dessa ligger som underlag för dialog kring lämpliga åtgärder kopplat till attrahera, rekrytera och behålla.

Statistik personalomsättning innevarande och föregående år avser socialsekreterare inom området barn och unga myndighet. Tabell , se nedan.

Går till	2023	2022	2021	2020
Annan kommun/landsting/region	3	11	5	6
Statlig verksamhet/bolag	1			
Privat verksamhet		1		
Inom Borås stad		3	1	
Annan tjänst inom IFO	2	3	2	2
Annan orsak (ex. pension, utköp)	1	3	2	
Totalt:	7 st	21 st	10 st	8 st

Under början av 2023 genomfördes en marknadsföringskampanj på sociala medier med film där medarbetare från Barn och unga myndighet deltog. Kampanjen fick goda resultat vad gäller antal visningar och spridning, vilket förväntas ge god effekt för kompetens-försörjningen på sikt. I maj gick nämnden ut med ytterligare en marknadsföringskampanj som var kopplad till Ungdomscentrum. Även där deltog medarbetare från enheten i rörligt filmmaterial.

Flera aktiviteter inom områden såsom introduktion, kompetensutveckling och metodstöd finns för att möta behovet av att rekrytera och behålla medarbetare och skapa ett positivt arbetsgivarvarumärke.

Under allmän IFO-verksamhet ingår även socialrådgivare på familjecentraler. Verksamheten är en förebyggande insats.

Inom området allmän IFO-verksamhet finns verksamheter där andra kommuner i Boråsregionen köper tjänster av Borås stad, vilka anges nedan:

- Familjerådgivning, där förutom Borås Stad även kommunerna Bollebygd och Ulricehamn ingår.
- Familjerätt, där förutom Borås Stad även kommunerna Bollebygd, Herrljunga och Svenljunga ingår.
- Social Jour där förutom Borås Stad även kommunerna Bollebygd, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn samt Vårgårda ingår. Social jour är organiserad inom enheten Gemensam mottagning.
- Barnahus
- Resurscentrum mot Heder

5.1.2.4 Barn och ungdomsvård

Barn och ungdomsvård

Barn och ungdomsvård 0-20 år består av institutionsvård, familjehemsvård, öppna insatser där Dialogcentrum, boendestöd och kontaktverksamhet ingår. Nämnden är med och finansierar Utväg, Ungdomsmottagning och Spädbarnsverksamhet som drivs av Västra Götalandsregionen.

Nämnden har tillsammans med andra förvaltningar ansvar för främjande, förebyggande och behandlande insatser. Forskning visar att det är betydelsefullt att tidigt och snabbt ge stöd till individer som önskar förändring av sin livssituation. För att möjliggöra detta har nämnden under flera år satsat på att utbilda majoriteten av medarbetare i systemteori. Under våren 2023 har flertalet medarbetare genomgått utbildning i Freda - ett sätt att kartlägga och utreda våld. Under hösten utbildades medarbetare i PATRIARK, ett bedömnings instrument för att utreda och bedöma hedersfrågor. Nya arbetssätt har införts på barn och unga, där nämnden vill aktivera och om möjligt placera i barnets nätverk.

Verksamheten håller på att se över öppenvården för att förbereda verksamheten till Nya Socialtjänstlagen, "Hållbar socialtjänst". I det nya lagförslaget talas det om "första och andra linjens socialtjänst". Begrepp som nämnden under 2024 och 2025 behöver definiera närmare. "Första linjens socialtjänst" beskrivs hittills nationellt som verksamheter bedrivna utan myndighetsutövning och biståndsprövning. Övrig vård och behandling utifrån myndighetsutövning benämns "andra linjens socialtjänst".

Öppenvårdsinsatserna inom den sociala barn- och ungdomsvården ger stöd för att minska risken för större framtida psykosociala svårigheter som kräver mer omfattande insatser. Under hösten påbörjades ett arbete inom Dialogcentrum med att utveckla mer evidensbaserade metoder, förhindra placeringar och möjliggöra tidigare hemgång för barn och ungdomar på institution. Denna utvecklingsprocessen fortgår under våren 2024.

Förebyggande åtgärder ges bland annat genom fältverksamheten och stödcentrum för unga. Fältverksamheten är en viktig verksamhet för att fånga upp barn och unga på glid. Verksamheten har inte varit fulltalig under 2023. Socialrådgivare finns på fyra familjecentraler och två socialrådgivare på mötesplatser. Öppenvårdsinsatsen utan biståndsbeslut, Origo finns sedan sex år och riktar sig till föräldrar med barn. Stödet sker genom en begränsad och kortvarig samtalskontakt. Antalet individer som har erhållit stöd har ökat med över 10 %. Dessa insatser kan innefattas i det nya begreppet första linjens socialtjänst.

Under året har det skett en ökning av personer i behov av skyddat boende. Trenden kommer följas noga utifrån en behovs- och kostnadsanalys. Resurscentrum för hedersrelaterat våld och förtryck har i samverkan med övriga sjuhäradskommuner startats upp. Det finansieras med 50 % under två år med särskilda medel från Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Verksamheten barn och unga har 2023 gjort ett underskott med 13,6 mkr.

Underskottet består av:

- Köp av externa platser.
- Ökade kostnader per köpt plats
- Antalet barn och unga som behöver vård utanför hemmet har ökat under de senaste åren utifrån fler tillkommande barn med stora behov. Barn i åldern 0-12 år har i vissa fall behövt placeras på HVB istället för jourhem då det inte funnits jourhem att tillgå. Det finns även barn som är på HVB och väntar på att komma till familjehem. I skrivande stund är det sammanlagt elva barn inom dessa kategorier. Ett antal nya familjehem rekryterades i slutet av 2022 och början av 2023 men antalet har därefter inte ökat. Ett antal utredningar pågår och utvecklingsplanen för familjehemsvården har åtgärder för att öka tillgången på egna familjehem och jourhem.

Sammanfattningsvis har den främsta åtgärden för att få en ekonomi i balans varit att utveckla samarbetet med barn och ungas nätverk för att möjliggöra att barn under trygga och säkra former kan få sina behov tillgodosedda i sina nätverk och med stöd av samhällets resurser.

Nedan anges antal unika barn och unga inom olika insatsformer under specifik månad jämfört under de 3 senaste åren.

Statistik har inte kunnat gå att ta fram för månaderna september-oktober till utifrån att leverantören av verksamhetssystemet då hade problem i systemet som påverkade statistikkörningar. Problemet är åtgärdat men kan ändå ge viss osäkerhet för specifik månad tillbaks. Årsstatistik påverkas dock inte.

Antal barn med heldygninsatser	2021	2022	2023
Januari	178	186	204
Februari	180	193	200
Mars	171	194	208
April	184	199	217
Maj	186	201	220
Juni	204	199	215
Juli	188	194	204
Augusti	192	199	202
September	179	197	Statistik saknas
Oktober	183	193	Statistik saknas
November	182	193	217
December	182	193	219
Medel Januari-December	184	195	211

Antal i Familjehemsvård 0-20 år	2021	2022	2023
Januari	111	122	139
Februari	110	128	134
Mars	111	129	138
April	111	133	138
Maj	116	135	142
Juni	133	132	136
Juli	118	130	124
Augusti	121	136	123
September	118	135	Statistik saknas
Oktober	120	132	Statistik saknas
November	116	134	171
December	116	134	175
Medel Januari-December	117	132	142

Antal barn och unga med öppenvårdsinsatser	2021	2022	2023
Januari	219	224	244
Februari	235	232	243
Mars	209	252	222
April	238	221	217
Maj	238	227	224
Juni	235	254	240
Juli	202	210	209
Augusti	203	218	213
September	242	248	Statistik saknas
Oktober	232	232	Statistik saknas
November	238	226	230
December	238	226	224
Medel Januari-December	227	231	227

5.1.2.5 Vård av vuxna

Vård av vuxna

Vård av vuxna består av institutionsvård, familjehemsvård och interna insatser för vuxna och unga vuxna och ungdomar med beroendeproblematik.

Det finns öppenvårdsinsatser som är behovsbedömda myndighetsbeslut och insatser som ges utan utan myndighetsbeslut. För vuxna finns även akuta och långsiktiga boendeformer utifrån missbruk och social problematik, en öppen verksamhet för socialt utsatta och det vräkningsförebyggande arbetet, vars samordningsuppdrag gäller alla i staden som riskeras att vräkas.

En stor utmaning är en växande grupp av personer med stora komplexa behov det vill säga missbruk i kombination med psykisk ohälsa. Insatserna är ofta omfattande och kostsamma. Flera som efter slutenvård kommit till det interna stödboendet har behövt återplaceras till externa HVB eftersom det varit svårt att möta upp med tillräckligt stöd på hemmaplan. En översyn av våra interna boenden och vår öppenvård har påbörjats för att hitta former för att bättre matcha de behov som finns. En del i detta arbete är att i samverkan med Sociala omsorgsförvaltningen finna en gemensam öppenvårdslösning för målgruppen med samsjuklighet som kräver mer omfattande insatser.

Antal vård dygn för den äldre målgruppen 26 år och uppåt har under 2023 minskat vilket är en effekt av ett medvetet arbete med att korta placeringstider/placeringsstiden där det bedömts möjligt och tom gynnsamt för den placerade. Trots det har den totala kostnaden för heldygninsatser ökat, anledningen till det är indexjustering. Det har gjorts flera aktualiseringar rörande den yngre åldersgruppen 21-25, vilket har resulterat i fler placeringar. Vi har även haft en ökning av ärenden som rör avhopp/verksamheten. Antal vård dygn har minskat på totalen vilket även för denna målgrupp är ett resultat av arbetet med att korta placeringstider.

Hemlöshet är ett allt mer centralt problem och nämndens samordningsansvar för socialt utsatta grupper är förtydligat i nämndens boendeuppdrag. Arbetet är en viktig del i Program mot hemlöshet, där målet är kvarboende och att beviljade andrahandskontrakt övergår i egna hyreskontrakt. Ett steg i att ytterligare förstärka arbetet med Bostad först har gjorts under 2023. Fortsatt betoning på detta kommer ske under 2024.

Individ- och familjeomsorgsnämnden har en verksamhet på Badhusgatan på entreprenad. Verksamheten är ett stödboende för personer med missbruksproblem i kombination med psykisk ohälsa och som behöver en långsiktig boendelösning. En översyn har påbörjats av de olika boendeformer nämnden har för vuxna med särskilda behov. Lars Kaggsgatans stödboende har ställts om och förändrats. Närmast i tur för översyn är boendet Kaptensgatan samt Akutboendet.

IFO vuxen har två öppenvårdsmottagningar, Yxhammarmottagningen och Mini Maria. Verksamheterna arbetar med målgruppen 13 år och uppåt som har ett riskbruk, missbruk eller ett beroende.

En uppstart av ett Ungdomscentrum har gjorts under hösten 2023 för att sätta ytterligare fokus på det viktiga arbetet med unga i en kriminalitet -och missbruksproblematik, ett arbete som idag är en stor individ- och samhällsutmaning och där tät samverkan med polis, fritid och skola är viktig.

IFO-vuxen gjorde ett överskott med 651 kr.

Nedan anges antal unika vuxna med heldygnsinsatser och öppenvårdsinsatser under specifik månad jämfört under de 3 senaste åren.

Statistik har inte kunnat gå att ta fram för månaderna september-oktober till utifrån att leverantören av verksamhetssystemet då hade problem i systemet som påverkade statistikkörningar. Problemet är åtgärdat men kan ändå ge viss osäkerhet för specifik månad tillbaka. Årsstatistik påverkas dock inte.

Antal Vuxna personer över 20 år med heldygnsinsatser	2021	2022	2023
Januari	58	56	63
Februari	57	58	56
Mars	54	62	63
April	67	62	66
Maj	63	62	69
Juni	60	67	72
Juli	60	69	61
Augusti	67	70	62
September	63	62	Statistik saknas
Oktober	57	65	Statistik saknas
November	67	58	62
December	67	58	58
Medel Januari-December	62	62	63

Antal Vuxna personer över 20 år med öppenvårdsinsatser	2021	2022	2023
Januari	86	100	105
Februari	91	108	105
Mars	101	112	100
April	90	105	104
Maj	86	99	100
Juni	79	103	95
Juli	82	90	93
Augusti	89	102	96
September	87	100	Statistik saknas
Oktober	86	103	Statistik saknas
November	93	106	100
December	93	106	94
Medel Januari-December	89	103	99

5.1.2.6 Flyktingverksamhet

Flyktingverksamhet

Flyktingverksamhet består av verksamhet för ensamkommande barn och barn i behov av stöd till asylsökande familjer. Verksamheten finansieras helt genom statsbidrag för heldygnsvård via Migrationsverket.

Antalsiffrorna per månad för 2023 påverkas för månaderna september-oktober av tidigare omnämnt problem med att få statistik.

Antal ensamkommande barn med heldygnsinsatser	2021	2022	2023
Januari	2	6	6
Februari	3	6	5
Mars	3	6	5
April	3	6	6
Maj	2	4	6
Juni	2	2	6
Juli	2	5	8
Augusti	2	5	9
September	2	8	Statistik saknas
Oktober	4	9	Statistik saknas
November	6	8	9
December	6	8	9
Medel Januari-December	3	7	7

5.1.2.7 Övrig verksamhet

Individ- och familjeomsorgsnämnden bedriver ingen övrig verksamhet.

5.1.2.8 Buffert

En buffert på 4 202 tkr är avsatt och täcker en del av underskottet i verksamheten.

5.1.3 Riktade stats- och EU-bidrag

Tkr

Bidragsgivare	Ändamål	Totalt beviljat bidrag	Redovisat bidrag under 2023
Migrationsverket	Flyktingverksamhet Ensamkommande barn - pågående	0	0
SKR	Priomedel år 2023	1 933 955	1 933 955
SKR	Priomedel år 2022	317 811	317 811
Socialstyrelsen	Familjehem	1 076 321	1 076 321
Socialstyrelsen	Stadigvarande bostad 1	287 454	287 454
Socialstyrelsen	Stadigvarande bostad 2	351 000	351 000
Socialstyrelsen	Sociala insatser för barn och unga i utsatta områden år 2023	11 045 600	11 045 600
Socialstyrelsen	Sociala insatser för barn och unga i utsatta områden år 2022	20 898 812	20 398 812
Socialstyrelsen	Föräldrarskapsstödjande insatser i syfte att förebygga kriminalitet bland barn och unga år 2 024	3 327 695	0
Summa		39 238 648	35 410 953

Statsbidraget "Sociala insatser för barn och unga i utsatta" har Individ- och familjeomsorgen hållit ihop ansökan och redovisningen av medel. Medlen har nyttjats till olika delar av Individ- och familjeomsorgsnämnden, Fritid- och folkhälsonämnden, Förskolenämnden och Grundskolenämnden. Statsbidraget har använts för insatser inom ramen för Socialt hållbart Borås,. För Individ- och familjeomsorgsnämnden är detta uppbyggnad och drift av Integrerat team, socialrådgivare på mötesplatser, Team Domino och utbildningsinsatser.

6 Arbetsgivarpolitik

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är en angelägen fråga och förutsättningarna varierar inom förvaltningens olika områden. Forskning visar att det finns viktiga faktorer som kännetecknar friska organisationer, bland annat ett närvarande ledarskap, delaktighet och påverkansmöjligheter för all personal, systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) i vardagen, bra introduktioner och kompetensutveckling genom hela arbetslivet. Flera av dessa faktorer är i fokus för förvaltningen.

Under 2024 kommer nuvarande kompetensförsörjningsplan att revideras och utvecklas. En kompetensförsörjningsplan ska bidra till att säkra antalet medarbetare med rätt kompetens. Planen fokuserar bland annat på socialsekreterare som är den största yrkesgruppen inom förvaltningen. Här finns rekryteringssvårigheter. Det strategiska arbetet har under 2023 gått i en mer positiv riktning, vilket kan ses genom lägre personalomsättning och minskade vakanser.

Individ- och familjeomsorgsnämnden har med stöd av Organisationshälsan arbetat med metoden Chefoskopet. Syftet har varit att kartlägga chefers, metodhandledares och samordnares organisatoriska förutsättningar. En handlingsplan har tagits fram i samverkan och dialog med chefer, metodhandledare, samordnare och fackliga representanter som innefattar områdena organisering, mål, roller och mandat, arbetsbelastning och tempo samt kommunikation och delaktighet.

Nämnden arbetar vidare med arbetsgivarvarumärket genom att bland annat vara synliga på sociala medier, via olika marknadsföringskampanjer samt genom att ta emot praktikanter och feriearbetare. Vi ser att huvuddelen av våra socionompraktikanter efter genomförda studier väljer att ta en anställning inom vår nämnd.

Under 2023 har en digital förvaltningsövergripande introduktion tagits fram som kommer att starta upp under 2024. Introduktionen möjliggör att nya medarbetare snabbt får den information de behöver som nyanställd och kommer att kompletteras med en "på plats-introduktion" med fokus på att lära känna olika nyckelbefattningar och andra nya medarbetare.

Borås stad driver även ett projekt tillsammans med Högskolan i Borås för att på sikt kunna få en socionomutbildning i Borås. Något som skulle tillföra mycket i kompetensförsörjningen.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljön är en mycket viktig faktor och förutsättning för att kunna leverera en god socialtjänst och att vara en attraktiv arbetsgivare. Ett systematiskt sätt att arbeta med och följa upp arbetsmiljön finns sedan flera år via det så kallade SAM-hjulet. En nära och god samverkan med fackliga organisationer krävs för att möta nuvarande och framtida utmaningar. En frisk arbetsplats kräver en ständig dialog om arbetsmiljön och ett öppet klimat. Tillsammans kan vi identifiera viktiga friskfaktorer för ett hållbart arbetsliv.

Resultatet för medarbetarenkäten för Individ - och familjeomsorgen var högt och visade på en förbättring inom flera områden jämfört med 2021.

Hälsa och friskvård

Sedan 2021 har nämnden organiserat hälsoföreläsningar till sina medarbetare via företagshälsovården, som en del av ett hälsofrämjande arbete. Målet är att nämndens samtliga enheter på sikt ska få denna föreläsning.